

Dñica prima post Epiphanie

de diabolo clamate latrones latrones. Nota ꝑ illos q̄ nesciūt aliud dicere nisi diaboluz noian- do. **D**avid ps. xxxix. **D**ñs vir cuius est nomē dñi spes eius. rē. nō dicit nomē diaboli. **T**er- tia questio sup hoc. **S**pūs sanct⁹ descēdit sic co- lumba in ipsum. **Q**uare hoc qz certū est qz chri- stus in q̄tum homo ab instanti sue ꝓceptiōis re- cepit sanctū spm̄. rē. nūq̄ ab ipso recessit. **E**sa. lxi. et **L**u. iij. **S**pūs dñi sup me eo qz vixerit me. s. ꝓ gratiā in ꝓceptiōe. **R**ñsio qz spūs sanct⁹ descē- dit sicut colūba in ipsum. non ac si iam prius nō habuisset vel nō fuisset in eo. nec vt sibi ꝓferret tunc nouam gratiam. sicut venit apl̄s in die ꝓ- recoskes **A**ct. ij. rē. **L**u. i. supuenit in virginē ma- riam. **S**ed ad ostendendū nobis qz spūs sanctus descendit in illoq̄ baptizat. rē. ibi recipit habitā- tionē tanq̄ in ꝓprio templo. **C**ū quilibet añ ba- ptisimū saltem ne habitu re nec voto sit habitā- tio demonū. ideo baptizandi exorcizant ad ex- pellendos de ipsis demones. **M**oralit̄ ex q̄ spūs sanctus semel recipit habitātionē in creatu- ra nūq̄ recedit ab ipsa nisi irreuerentiā sibi ex- hibeat ꝓ pctm̄ mortale. quia ꝓꝓt veniale nō re- cedit. **S**ed qm̄ homo peccat mortalit̄ tūc expel- lit a se spm̄ sanctū rē. et introducit diabolū. **Q**ūlis iniuria expellere regem rē. et introducere ribaldum lenonem. **I**deo dicit scriptura. **M**elius erat il- lis non cognoscere viam iusticie q̄ post agnitio- nem retrosum ꝓuerti. ab eo qd̄ illis tradita est sancto mādato. **C**ontingit illud veri ꝓuuerbū **C**anis reuersus ad suū vomitū. rē. sus lota i vo- lutabro luti. ij. **P**e. ij. **I**deo instruēdi sunt pue- ri rē. et nutriendi ne dent ꝓgeriū spūs sancto q̄ habi- tat in ipsis. dic quō pentes debent informare fi- lios rē. **Q**uarta questio sup hoc. **V**ox d̄ celo facta est. **H**ic est filius meus dilectus in q̄ mihi complacui. **Q**uerit̄ quare hec vox facta est. qz certum est in christus non incepit tunc esse filius dei. quia christ⁹ eternalit̄ est filius dei. **A**uctas. **D**icit dñs ad me filius meus es tu ego hodie ge- nui te. ps. ij. **N**ota cum dicit hodie. hic sunt plures dies ex interpositiōe noctis. qz si sol sta- ret semp supra nos non esset nisi vna dies. sic in celo nūq̄ est ibi nox. quia deus semp inuari a- bilis illuminat **A**poē. xxj. **C**iuitas illa nō eget so- le neqz luna. vt luceant in ea. nam claritas dei il- luminabit eam. rē. lucerna eius est agnus. cū er- go dicitur. hodie genui re. i. in eternitate. quare ergo venit illa vox. **R**ñsio qz illa vox non vēit ꝓpter christū sed ꝓꝓt nos. **A**d ostendendū qz i baptismo efficiamur filij dei. qm̄ sicut vir de vxo re sua generat filios rē. et filias legitimos. sic rē. chri- stus de ecclesia spōsa sua. **S**emen est vbum dei **L**u. viij. **I**o christiāi oēs sum⁹ filij dei regi chri- sti rē. et regine. s. ecclesie. **S**ecus añ baptismū. s. ꝓ baptismū pentes debent se reputare nutrices fi- lij regis christi. i. vd **T**imoth. ij. **S**aluabit autē

mulier ꝓ filioꝝ generationē. i. nutritionē. si per- māserit in fide rē. dilectiōe rē. sanctificatiōe. **I**o io- han. **V**idete q̄lem charitatē dedit nob̄ de ꝓꝓt vt filij dei noiemur rē. sim⁹. i. **J**oh. iij. **M**oralit̄ instruimur qz sicut filij regi nō vadūt ad lu- panar nec ad tabnas nec ad loca vbi ludis ad ta- pillos rē. **S**ic nec christiani alias degenerāt nec ꝓsequunt hereditatē padyſi rē. **Q**uinta q̄o sup hoc qd̄ d̄. **E**t apti sunt celi. **Q**uerit̄ q̄re h̄. qz christo semp fuerūt celi apti. **D**ia nuda rē. ap- ta sunt oculis ei⁹ ad **H**eb. iij. **R**ñsio qz nō ꝓꝓt ipsum fuerūt celi apti. sed ad ostendendū qz celi apiunt illis q̄ nouit̄ baptizant. **S**ecus añ aduē- tum christi. qz vltra. v. milia annos celi fuerunt clausi generi hūano. **E**cclēsia. padyſi porta per- eam cūctis clausa ē. rē. ꝓ mariā virginē itez pa- tefacta ē rē. **I**o puerij q̄ decedūt post baptismū anteq̄ peccēt mortalit̄. statim euolant via recta ad padyſum. rē. statim inueniēt celū aptū. de q̄- bus dicit christ⁹ portarijs padyſi. **S**inite puulos venire ad me. talij eni est regnū celoz **M**atth. xix. **H**ic ꝓ erroꝝ mulierū dicentiū qz ꝓmo tran- seūt purgatorij ꝓꝓt dolores m̄ris rē. **E**zech. j. **C**ū eses i medio captiuoz iuxta fluuium cobar apti sunt celi. **C**obar d̄ baptizat. **M**oralit̄ instruimur ne ploꝝentis ꝓ talib⁹ filijs qm̄ decedūt s̄ debet gaudē. ac si rex faceret filij v̄m vnū d̄ curia sua rē. **S**ed flendi sunt filij adulti ribaldi rē. **A**pl̄s. i. ad **T**heſſal. iij. **N**olum⁹ vos iſgrare de dormiētib⁹. i. innocēt̄ q̄scētib⁹ vt nō ꝓtri- stemini sicut ceteri q̄ spem non habent. scilicet re- surrectionis rē.

Dñica. j. post epiphanie. **S**ermo. j.

Quediderunt in
eum discipuli ei⁹ **J**oh. ij. rē. in euange- lio hodierno. **S**ctā m̄ ecclesia facit mētionē de illis nuptijs in q̄b⁹ fuit dñs n̄ iesus christ⁹ rē. ei⁹ b̄ndicta m̄ vgo maria rē. aliq̄ apl̄i rē. discipuli. **I**n sancto euāgelio ostendūt rē. decla- rant nob̄ tria. de q̄b⁹ poterim⁹ recipe ꝓ nobis materiā bone instructiōis. **P**rimo oñdit in vir- gine maria mia m̄nalis. **S**ecdo in christo poten- tia diuinalis. **T**ertio in apl̄is credētia virtual. **D**e tertio dicit the. **C**rediderūt in eū rē. **D**i- co ꝓmo qz in sancto euāgelio oñdit de v̄gie ma- ria ei⁹ mia m̄nalis. **I**am videt̄ quō m̄res sunt misericordes erga filios. qz cū filij aliq̄n non pe- tant ea q̄b⁹ indigēt bona m̄ dat. **T**alis est v̄go maria erga suos deuotos filios. q̄s sp̄ oculis ap- tis respicit. rē. si indigēt aliq̄ dat. **I**o ecclesia dicit. **M**aria m̄ gr̄e m̄ mie rē. m̄ gr̄e. s. filijs. ma- mie. s. ꝓctōibus. tu nos ab hoste ꝓtege in hora mortis suscipe. **H**ec mia m̄nalis v̄ginis marie oñdit in euāgelio cū dicit̄. **N**uptie facte sunt in chana galilee rē. erat m̄ iesu ibi. **V**ocat⁹ est autē iesus rē. discipuli eius ad nuptias. rē. deficiente

vino dixit mat̄ iesu ad eū. Vinū nō hnt. **¶** Nota chana est quedā villa pua sita in puincia galilee. Et sp̄s cū pentib⁹ venit ad virginē mariam q̄ tūc erat. xl. v. ānoz. It̄ ab oib⁹ reputabā sancta. **¶** Iō sp̄s et amici eiu⁹ reputabāt se beatos si ipsa esset in nuptijs eoz⁹ et iuerūt ad eam q̄ pmisit eis venire. sed q̄ nō essent ibi dissolutiones nec supfluitates etc. et de p̄silio virginis inuitabant chastū qui p̄dicabat ibi ppe q̄ fuit etiaz ibi cū discipulis eiu⁹. **¶** Bndicte nuptie et nobilitates mūdi qz nūq̄ in mūdo fuerūt similes. **¶** Moralit̄ dic quō in nuptijs que sūt mō in mūdo non est christ⁹ nec virgo maria nec discipuli christi. sed demōes. p̄p̄ peccata q̄ ibi p̄currunt scz septē peccata mortalia. **¶** Primo in nuptijs p̄currit pctm̄ supbie in ornamentis et vanitatibus etc. iō nō venit ibi christ⁹ sed leuiathā qui ē rex supboz. Job. xli. Leuiathā ip̄ se est rex sup oēs filios supbie. **¶** Secōdo p̄currit pctm̄ auaricie. qz p̄p̄ expensas q̄s faciūt excessiuas expendant dotē etc. **¶** Iō opoz⁹ vos facere vsuras furtā retentiōes etc. p̄p̄ hoc nō venit christ⁹ s̄ māmona. Mat. vi. **¶** Tertiu⁹ pctm̄ est luxurie. qz intrat p̄ omnes sensus corpales p̄ oculos respiciendo mulieres pictas etc. **¶** Per aures audiēdo cantatiōes inhonestas. p̄ nares sentiēdo odores de musco etc. iō nō venit christ⁹ sed demon noie asmodeus qui occiderat. vii. viros. s. sare. de q̄ Tob. iij. **¶** Quarto pctm̄ inuidie qm̄ vidēt alios melius indutos et mulieres meli⁹ ornatas. **¶** Iē inuidia de loco sedendi honorabiliori. iō nō est ibi christ⁹ sed demon q̄ vocat̄ beelzebub Lu. i. **¶** Quinto pctm̄ gula etc. iō venit ibi belphegor etc. ps. cv. **¶** Initiati sunt belphegor etc. **¶** Sexto pctm̄ ire. qz veniūt et p̄surgūt ibi rixe et indignatiōes de nihilo. **¶** Sic exempluz del sancto hoie q̄ vidit luciferū sedentiē in cathedra ad quem veniebāt demōes dando compotū de malis que fecerūt etc. iō nō vēit ibi christ⁹ sed baalberith Iudiciū. ix. **¶** Septimo pctm̄ accidie. qz dūmittūt opa sp̄ualia. iō nō est ibi christ⁹ sed astaroth. j. Regū. vii. **¶** Et iō qz nuptie v̄re hnt malū inuituz p̄p̄ hoc diabolus ponit ibi disturbū guerram diuisionem etc. **¶** Si vultis q̄ vt i v̄ris nuptijs sit christ⁹ faciatis sicut fecit ille sanct⁹ tobias de q̄ dicit scriptura sanera. **¶** Accesserūt ad puimuz. s̄ cū timore dñi nuptiarū puimū exercebāt Tob. ix. **¶** Et qz tales fuerūt iste nuptie i chana galilee. iō fuit ibi christ⁹ virgo maria et discipuli ei⁹. **¶** Et in medio p̄adū vinū eis defecit. qd̄ sentiēs virgo maria dixit infra se. **¶** Q̄ isti p̄fundē in p̄ntia filij mei. et sciens virgo q̄ filius eius erat verus deus et hō. sciēs suā potentia. qz p̄uerterat v̄xorem loth in statuā salis. et aq̄s egypti in sanguinem. et virgam in serpentem. sciensq̄ q̄ poterat p̄uere aquā in vinū. dixit tanq̄ vero deo filio suo corā q̄ sedebat in mēsa. **¶** Vinū nō habent

¶ Rnt christ⁹. qd̄ tibi et mihi mulier. q. d. quid ad nos. qz hoc p̄inet ad sp̄sū. m̄ expectet qz nō dum venit hora. **¶** Nota diuinitatē volūtatum virgo maria desiderabat vt faceret miraculum anteq̄ defect⁹ vini cognosceret ne sp̄sū p̄funderet. p̄ oppositū christ⁹ volebat vt aū defectus ab oib⁹ cognosceret. vt in hoc miraculo honor dei manifestaret. q̄libz ipsoz habebat sanctā intentionē. tūc virgo vocatis ministris dixit eis. **¶** Q̄d̄cūq̄ dixerit vob sup. filius me⁹ facite. s. sine p̄dictione. **¶** Moralit̄ patet h̄ m̄ia m̄nal virginis marie. qz nō legit̄ q̄ aliq̄s ipsam rogasset q̄ rogaret filiū vt p̄uideret de vino. sed ipsa habuit cor piū et dulce et bñ expedit nob. **¶** Et ergo magis subueniet nob si ipsam inuocauerim⁹ deuote et veniet ad nos et domos n̄ras si ipsam deuote salutauerim⁹ di. sibi **¶** Ave maria. hūiliter genib⁹ flexis. **¶** Nota miraculum de illo pessimo pctōre q̄ nullū bonū faciebat nisi q̄ deuote virginem mariā salutabat. **¶** Accidit q̄ cito obijret si ne p̄fessioe et statim fuerūt ibi demōes vt accipere eius aiaz. sed angelus bon⁹ ipsam defendit. eo q̄ erat deuor⁹ virgini marie. **¶** Dic quō iuerūt ad iudiciū et posit⁹ fuit in statera. et cū pctā magi ponderaret. q̄ bona. virgo maria posuit manuz in statera. et oēs demōes ex alia parte. sed virgo maria obinuit vt aia rediret ad suū corpus etc. **¶** **¶** Iō di. ecclesia **¶** Mōstra te esse m̄rem sumat p̄ te p̄cē etc. **¶** **¶** Secōdo in sancto euāgelio oñdit d̄ christo potētia diuinal q̄ oñdit opib⁹ miraculosis. **¶** Videbāt enī corpus sicut et in ei⁹ natiuitate. sed nō videbāt diuinitatē quā debebāt credere per miracula q̄ faciebat q̄ nō poterāt fieri nisi a deo. **¶** Iō dicebat ipse iudeis. **¶** Si mihi nō vultis credere opib⁹ credite. **¶** Opa enī que facio testimoniu phibēt de me **¶** Job. v. **¶** Nec potētia diuinal ostēditur in euāgelio hodierno vbi d̄. q̄ erāt ibi. s. in nuptijs illis lapidee hydrie sex s̄m purificatione iudeoz. **¶** Et vocatis iesus ministris dixit eis **¶** Implete hydrias aq̄. et impleuerūt eas vsq̄ ad summū. et steterūt corā iesu sicut filius corā. p̄re. q̄ dicit. ego nō peto carnē sed iam habeo panem ita illi expectabāt corā christo vt faceret miraculum. **¶** Quib⁹ dixit christus. **¶** Haurite nūc et ferte architriclino. et tulerūt amphoras plenas optimo vino ex aq̄ facto. **¶** Nūc tale vinū natura p̄duxit. qz illud qd̄ faciebat christ⁹ p̄ miraculum erat meli⁹ q̄ qd̄ fecit natura. **¶** Et aut gustauit architriclin⁹ aquā vinū factū et nesciebat vñ esset. **¶** Nota architriclin⁹ erat maior dom⁹ et vocauit sponsū dicens ei. **¶** Dis hō primū bonū vinū ponit. et cū inebriati fuerint tūc illud qd̄ deter⁹ est tu aut seruasti vinū bonū vsq̄ adhuc. **¶** Sic quō miraculū fuit diuulgatū testimonio mistroz. **¶** Moralit̄ sex hydrie significāt sex opa q̄ christ⁹ ordinauit ad lauationē aiarū vt purificate possint intrare ad nuptias padyfi. **¶** Prima hydria ē

Dñica secūda post oc. Epiphanie

ablutio baptismal. Ezech. xxxvj. Effundā sup vos aquam mūdā et mūdabimī ab oib⁹ iniquitatis vestris etc. Scda est p̄fessio sacramentalis. j. Job. i. Si p̄fiteamur peccata n̄ra fidelis et iustus est deus vt remittat nobis peccata nostra et emundet nos ab omni iniquitate. Tertia est afflictio penitentialis. ps. cxvij. Feci iudicium et iusticiam non tradas calumniātib⁹ me. Quarta est oratio spūalis. Dic exemplū qd̄ habetur Lu. xvij. de illo publicano di. Deus propicius esto mihi peccatori etc. Quinta est donatio misericordialis. Mat. v. Beati misericordes qm̄ ipsi misericordiā p̄sequerit. Sexta ē remissio iniuriālis. Mat. vj. Si enī dimiserit hominib⁹ peccata eoz dimittet et vobis pater vester celestis delicta et peccata v̄ra. si autē non dimiseritis hoībus. nec pater vester dimittet vobis peccata v̄ra. Et Esa. j. Lauami mūdi estote auferte malum cogitationū v̄rarū ab ocul⁹ meis. Subdit. Si fuerint peccata v̄ra vt coccinū q̄si nix dealbabunt. et si fuerint rubra q̄si vermicul⁹ velut lana alba erit. Tertio oñdit in sancto euāgelio de sanctis apl̄is credētia virtualis. de hoc dicit thema. Crediderūt in eū discipuli eius. qm̄ viso miraculo adorauerūt eū tanq̄ verū saluatorem. Ideo dicit. H̄ fecit iesus initiū signoz in chana galilee et manifestauit gloriā suam et crediderūt in eū discipuli. Nota christ⁹ cepit facere miracula in nuptiis non prius ne hūanitas fantastica videret. vt dicit sanctus Tho. iij. p̄te. q. xxxvj. iij. iij. Chryp̄. enī dicit sup Johan. qd̄ christ⁹ non fecit miracula anteq̄ aquaz p̄uertit in vinū. Im̄ qd̄ dicit Job. ij. et habet in p̄senti euangelio. hoc fecit initiū signoz iesus. Si enī im̄ primā etatem miracula fecisset non indignisent israelite alio māifestāte eū cū tñ iohānes baptista dicat Job. j. vt manifestet in israel. p̄pterea ego veni in aq̄ baptizans. Subdit san. Tho. mas vbi. s. Decent autē non incepit facere siḡ in p̄ma etate. Extinassent enīz fantasma esse incarnationē et ante oportunū tempus cruci cum tradidissent liuore liquefacti. Nec obstat qd̄ in libro de infantia saluatoris legit. christus in sua puericia multa miracula fecerit. Quia vt dicit san. Tho. ibi. s. lib. de infantia saluatoris et apocryfus. Nota quō deus antiq̄tus nullis seruitoribus suis manifestauit gloriā suam. sed omnes q̄tumcūq̄ sancti ibant ad infernū. sed mō hanc frigiditatē p̄uertit in vinū in cruce. que aperuit ianuam celi merito sue passiōis. Ideo modo boni seruitores statim qm̄ moriunt h̄nt gloriā.

Sermo. ij. de eadem dñica.

Manifestauit gloriā suam Job. ij. Thema dat mihi motiū declarādi quot sunt conditiones p̄sonarū bonarū in hoc mūdo. q̄bus de-

manifestat gloriā suā in alio mūdo. sed b̄mo saluetur virgo maria etc. Manifestauit gloriā suam. Doctrina est cōs et certa in sancta theologia. qd̄ a p̄ncipio mūdi vsq̄ ad aduentū christi deus nunq̄ vlli hoī manifestauit gloriā suā et tñ transuerūt de mūdo vltra q̄nq̄ milia anni in quo tpe fuerūt multi sancti amici dei q̄b⁹ dabat et manifestabat multa alia bona. sicut suā potentia dādo legē in multis miraculis. Et suā sapiā dādo suā miā et clementiā dādo eis plures gr̄as. sed nunq̄ eis māifestauit suā gloriā. Auctas legit Pro. xxxij. de moyse qd̄ loquebat cum deo. tñ nō videbat deū. imo petijt a deo p̄ gr̄am specialem vt oñderet sibi suā gloriā di. Dñe si inueni gr̄am in cōspectu tuo oñde mihi gloriā tuā. R̄nt sibi deus posteriora mea videbis. facie autē meam videre n̄ poteris. Nota qd̄ dictū est qd̄ nullus vidit añ christi aduentū gloriā dei siue diuinā essentiā pie intelligendū est. s. p̄manēt et plene beatifice. Dicit san. Tho. in plerisq̄ passib⁹. s. in. iij. dis. xlix. et in. q. de veritate. q. xij. de raptu. et etiam secūda scde. qd̄ paulus et moyses viderunt in raptu diuinā essentiā. sed transeunt. qz eis fuit lumen glorie collatū. non p̄ modū habit⁹ p̄manētis. s. p̄ modū passiōis transeuntis. Tñ nec simpliciter fuerūt beati sed potius rapti. et h̄ fuit eis ex speciali p̄uilegio et gr̄a p̄cessus. Nota quō deus habet quedā principia. s. b̄titudines paradysi et quedā media. s. gr̄as euāgelicas et quedā posteriora signacula et gr̄as que fecit tpe moyse. Sed qm̄ moriebant oēs descēdebāt ad lymbum inferni. s. adam noe abraam moyses. nulli eoz deus dedit gloriā p̄ illo tpe. nec etiam sancti innocētib⁹. nec iohāni baptiste. imo descēderūt oēs ad infernū qz humana redemptio nondum erat completa. De hoc auto. ps. lxxxvij. Quis est homo qd̄ viuēt et non videbit mortē eruet animā suā de manu inferi. q. d. nullus. Sed exq̄ venit dñs noster iesus christus et compleuit op⁹ misericordie n̄re redemptiōis dicit thema. qd̄ manifestauit gloriā suā quam tenuerat absconditā vltra q̄nq̄ milia annos patet thema. Amore vestri quesiuī in facta scriptura q̄bns et quot p̄ditōibus p̄sonarū deus manifestat gloriā suā qm̄ decedūt. Et inueni in quadam auctoritate qd̄ solum trib⁹ p̄ditōib⁹ p̄sonarū manifestat gloriā suā di. Gloria lybani data est ei decore carmeli et zaron. Ipsū videbūt gloriā dñi et decorem dei nostri Esa. xxxv. Nota gloria lybani. i. candoris siue albedinis significat p̄sonas innocētes. Decore carmeli. i. tenelli ecce p̄sone pure obediētes. Zaron. i. principes merentiū. Ecce persone penitentes. his tribus p̄ditionib⁹ p̄sonarū deus manifestat gloriā suā quando decedunt scilicet.

Innocētib⁹ pure.

Obedientibus plene.

Penitentibus condigne.

De quolibet istorum dicitur thema. **M**anifestavit
 et. **D**ico primo quod deus manifestat gloriam suam
 infantibus innotentibus pure. sicut sunt pueri
 post baptismum qui sunt ab originali purificati
 tales autem sunt innocentes. i. non nocentes quia
 nunquam nocuerunt alicui. dicuntur puri quia sunt to-
 taliter ab originali peccato purificati. **D**ic quod
 originale peccatum est quedam macula existens in
 anima ad instar mape que caderet in pelui plenam
 incausto et. **D**ic enim sanctus **Th**omas .i. p. q. lxxxij. ar.
 .i. quod peccatum originale est habitus. i. languor na-
 ture. i. inordinata dispositio ex dissolutioe armo-
 nie originalis iusticie. **E**st enim peccatum originale
 habitus corruptus non pura privatio quia dicit
 privationem originalis iusticie et inordinata dis-
 positionem partium anime. ita quod formale eius ut dicit
 sanctus **Th**omas .ii. di. xxx. q. .i. arti. iij. et etiam di. xxxj.
 et etiam prima .ii. q. xcij. arti. iij. est privatio origina-
 lis iusticie. materiale vero est concupiscentia. i. inor-
 dinatio partium anime. unde scriptura. **Q**uid est
 homo ut immaculatus sit et ut iustus appareat natu-
 de muliere **Job**. xv. **N**ullus. nisi sit in utero sancti-
 ficatus sed purificatus et mundatus in lisciuio bap-
 tismi. nec est alius modus mundandi et hoc dicitur
 gloria lybani. i. candoris siue albedinis. si tales de-
 cedunt antequam peccent statim euolant et deus ma-
 nifestat eis suam gloriam. **D**ic contra venulas que
 dicunt quod imo transeunt purgatoriu propter dolo-
 rem matris et. **D**e his dicitur thema. **M**anifesta-
 uit gloriam suam. i. innocentibus. et hoc aucto. **G**ra-
 tiam et gloriam dabit dominus. **Q**uia primo iam datur
 gratia in hoc mundo. i. in baptismo. quoniam maximam gratiam
 faceret rex si filios rustici adoptaret in filios ut
 possent obtinere hereditatem regni. **H**anc gratiam
 facit deus que filios illius rustici adeo in baptismo
 adoptavit in filios ut sequantur hereditatem pa-
 radysi. id est baptismus vocatur regeneratio in scriptu-
 ra sancta. quia sicut vir et vxor sua generant filios
 legitimos et. **I**ta christus de sponsa sua. i. eccle-
 sia regenerat filios. et baptizat et effectus filius
 regis christi. **A**utoritas. **V**idete qualem chari-
 tatem dedit nobis deus pater ut filij dei nomine
 mur et sumus. **J**oh. iij. **I**deo dicitur primo. gratiam
 dabit dominus. **S**ecundo dicitur gloriam dabit deus. quia
 si filij. ergo et heredes. **P**rimo ergo datur gratia et ba-
 ptismale fructio non privabit bonis. i. gratie et
 glorie predictis qui ambulant in innocentia. **I**tem
 ad **T**itum .iij. apostolus in persona illorum innocentium dicit
Non ex operibus iusticie que fecimus nos sed
 secundum suam misericordiam salvos nos fecit. **Q**uestio est
 quid est de pueris absque baptismo decedentibus
 nunquid habebunt gloriam. **R**esponso quod non.
Si dicatur quare. quia nunquam peccaverunt nec cor-
 de peccore et. **P**ersonis simplicibus videtur con-
 cludere hec ratio que tamen nihil valet imo esset si-

milis stulticia querere a rege quare non datur
 regnum suum filio rustici qui nunquam fecit aliud contra
 eum et. quia regnum non datur extraneis sed fi-
 liis legitimis **J**oh. iij. Amen amen dico vobis nisi
 quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto non po-
 test introire in regnum dei. sed quia nihil fecit con-
 tra deum ideo non habet penam sensus sed solum
 penam damni nec displicet eis quia non habent
 gloriam nec habebunt scientes quod non pertinet eis.
 sicut non displicet rustico quod non habet regnum
 francie quia sibi non competit sed displiceret fi-
 lio regis si non haberet regnum. **I**tem quia non dis-
 plicet tibi quod non habes alas quia non competit tibi
 sed displiceret aquile vel falconi quibus com-
 petit habere alas. **I**tem de illis pueris qui gau-
 dent et disputant inter se. **M**oraliter habentur
 duas doctrinas. **P**rima quod illi pueri qui decedunt
 statim post baptismum non sunt flendi. quia certi
 sumus quod sunt in paradiso. nullus vestrum fieret
 de filio quem rex recipet de curia et ipsum face-
 ret magni domini imo gauderetis. **I**dem de regi-
 na. si reciperet filiam vestram et. **I**deo apostolus. **I**. ad
Thessal. iij. **N**olumus vos ignorare de dormien-
 tibus. i. innocentibus in christo quiescentibus. sed scien-
 di sunt filij adulti. superbi. avari. luxuriosi. ribal-
 di et. **S**ed filius innocens qui decedit potest di-
 cere parentibus. **N**olite flere super me sed super vos ipsos
 flete et super filios vestros **L**u. xxiij. **S**ecunda doc-
 trina est quod auisitis vos quod non ex culpa vestra pueri
 moriantur absque baptismo. quoniam in die iudicij resur-
 gent in etate. xxx. annorum petendo iusticiam et.
Dic quod masculus in .xl. die a conceptione habet
 femina vero in .lxxx. die ut dicitur glo. ordinaria su-
 per **L**euit. xij. **I**deo auisent mulieres ne quan-
 dosunt grauide saltent vel currant equitent vel
 tripudiant. **I**tem christus. **V**idete ne contemnat
 vnus ex his pusillis. dico enim vobis. quia angeli co-
 rum in celis semper vident faciem patris mei qui
 in celis est **M**at. xvij. **D**ico secundo quod deus ma-
 nifestat gloriam suam personis obedientibus plene. et
 pueris innocentibus non vult deus nisi purifica-
 tionem baptismalem. sed de adultis vult deus obe-
 dientiam generalem. **H**oc ostendit nobis christus
 qui post sermonem quem fecit de gloria paradysi
 venit ad eum quidam doctor di. **M**at. **Q**uid
 boni faciam ut vitam habeam eternam **M**at.
 xix. **R**espondit sibi christus. **S**i vis ad vitam ingre-
 di. serua mandata dei. **A**t ille. **Q**ue. **T**unc chri-
 stus fecit mentionem de decem preceptis. in quibus
 reductiue stant et includunt omnia precepta. **D**e
 his decem preceptis dedit deus decem digitos
 in manibus qui primaxime videntur ad memoran-
 dum. sicut sunt decem digiti quibus operamur.
 ita sunt decem precepta quibus meremur. **P**ri-
 mum preceptum ordinat cor quia primum et principale
 quod requirit a nobis deus sicut dominus a subditis est fide-
 litas cordis ne recurramus ad suos inimicos pro

Dñica prima post oc. Epiphanie

aliqua re mudi. Scdm ordinat os. vt cum reuerentia loquamur de dño non iurare false pro aliqua re mundi nec enormiter nec infideliter. **N**o assumes nomen dñi dei tui inuani. etiam dicendo veritatem absq; vtilitate vel necessitate multoties in falsum rē. **T**ertiu ordinat opus circa diligentiam habendā in seruitio diuino fido. quia ipse dat nobis pulsionem rē. **B**ic quo modo dñica est seruanda quiescēdo ab oi opere r missam audiēdo seruatis quattuor pditiōibus. **A**lia tria ordinant personam circa proximos quozum primi r principales sunt parentes. ideo dicit honora patrem tuū rē. **E**t vt ad hoc magis filij inclinentur facit pmissionem dicēns. et eris longeuus super terram. **E**t apls ad Eph. vi. **F**ilij obedite parentib; vestris in dño. qd ē primū mandatum in pmissione r eris longeuus super terram. **N**ota in dño non contra dñm. proximi minus pncipales sunt inimici. **E**tiam vult deus q; circa inimicos habeam; patientiā ne sumamus vindictam. ideo pcepit deus **N**on occides. s. causa vindicte quia mihi. vindictam sup. reseruani r ego retribuam ad Roma. xij. **D**e alijs proximis dñ. **N**on furaberis. nec p rapinam. nec per vsuram. nec per retentiōes. r sic de alijs. **A**lia quattuor precepta ordinant hominem circa seipsum. **P**rimū ordinat pprium corpus vt sit castum. sicut quilibet vult vt equ; suo caste viuat. ideo dicit. **N**on mechaberis. **N**ota quōd preter mrimoniū totum est luxuria r peccatum rē. **S**cdm ordinat animam. quia modicuz valeret corpus castum r anima putana per mala desideria r cupiscentias. ideo dicit **N**on concupisces vxorem proximi tui. **T**ertium ordinat os non mentiri maxime in damnū proximi i iudicio nec extra. **I**deo dicit **N**on falsum testimonium dices. imo oportet restituere famā. **Q**uartum ordinat cordi. **N**on cupisces rem proximi tui. s. ad **T**imoth. vj. **R**adix omnium malozum est cupiditas. **S**eneca. si ista duo pnoia meuz r tuū rē. **E**cce h ordinatio totius bone vite erga deum proximū r seipsuz. **A**utoritas. si audierit et obseruauerint complebūt dies suos in bonis et annos suos in gloria **J**ob. xxxvj. ergo manifestauit gloriā gloriā suā per sonis plene obedientibus. **D**ico tertio q; deus manifestat. s. gloriā peccatorib; digne penitentib; qd bene expedit nobis qui totiens peccam; faciēdo contra dei precepta. ideo dicit christus in pmo sermone quem fecit. **P**enitentiā agite. **E**xinde. s. post ieiuniū cepit pdicare r dicere. **P**enitentiā agite. **E**cce primū thema christi. **I**tetuz **M**at. iij. inquit iohannes. **F**acite dignum fructuz penitentie **M**at. iij. **S**igna penitentie in quattuor consistit que possunt iterari. s. totiens quotiens. **P**rimū est cordis ptritio respectu mudi vt fame vel honoris siue periculi. **R**ecogitabo ti-

bi oēs ānos meos in amari. ani. m. **E**sa. xxxvij. **S**cdm est emēdandi ppositū quia nullus rediret libenter ad emēdū cibum pocionatū si euaderet semel. sic oia peccata mortalia sunt pociones anime. **I**deo **J**ob. viij. **V**ade r iam amplius noli peccare. **T**ertium est oris cōfessio quasi ad vomitum se puocādo. vt eiciat extra cib; pocionatus de stomacho aie. pfitendo peccata sua rē **P**rouerb. xxvij. **Q**ui abscondit peccata sua non diriget. q; autē pfitet r reliquerit ea misericordiam dei psequet. **Q**uartū pnie iniuste obsequatio alias nihil valz pfectio. ideo scriptura sancta. **Q**ui humiliatus fuerit rē. s. ad faciendum pniā erit in gloria **J**ob. xxij. **C**or humiliat p ptritioē. os p pfectionē. bursa p restitutionem corpus p pnialem afflictionē. **T**alibus de; manifestat gloriā suā. **D**eo gratias.

De eadem dñica. **S**ermo. iij.

Hydrie sex posite
Him purificationē **J**ob. ij. **H**oc thema dat mihi motiuū r rationē declarādi que sunt illa que deus ordinauit ad purificandū aīas nras vt pnt intrare paradysum. sed primo salutē virgo maria rē. **H**ydrie sex posite rē s; id est ppter purificationē. **I**uxta intellectū spiritualem quem volo ptractare. **S**ciendū q; i incarnatione dñi nri iesu christi fuit factū inrimonium inter filiū dei r nram hūanitatē. q; sicut vir r vxor non sunt duo sed vna caro **M**atth. xvij. ita christ; de; r hō non sunt due plone sed vna. itaq; iam nō sunt duo sup. supposita s; vnū tm. **S**ponsalia fuerūt facta in aula vteri virgialis. ideo dauid loquēs de christi diuinitate dicit **I**ple aut tanq; sponsus pcedēs de thalamo suo ps. xvij. **S**ed nuptie sunt non in hoc mudo q; nō est locus aptus nec sufficiēs pro tantis nuptijs sed sūt in celo empyreo. **A**uētas. **S**imile ē regnū celoz homi regi q; fecit nuptias filio suo **M**at. xxij. **S**icut eni i nuptijs architrictini nullus intrabat nisi pri; lauares r ppf b; erant ibi sex hydrie vt dicit thema ad lram. sic nec in nuptijs paradysi pōt aliq; intrare nisi prius munderetur r purificet in hoc mudo. quia non intrabit in eam supple gloriā aliqd coinquatum aut abominationē faciēs **A**poē. xxi. ppter qd christus sponsus posuit i hoc mudo sex hydrias. s. sex opera pniaia ad lauandū r purificandū aīmas nostras.

Prima est contritio cordialis.

Secunda pfectio sacramentalis.

Tertia afflictio pniaia.

Quarta oratio spūalis.

Quinta donatio misericordialis.

Sexta remissio iniurialis.

Prima hydria est pmiū op; pnie. que est cōtritio cordial qñ psona cogitat sua pctā r vitia

et mala que fecit p̄terit̄ di. **O** miser q̄d erit d̄ me q̄ tot feci pct̄a. verbi gr̄a de quolibet statu. **P**ri mo de religioso q̄ non seruauit regulam nec con stitutiōes nec ordinatiōes sui ordinis. sed vixit ad libitū q̄n̄ reduc̄it ad se r̄ p̄terit̄ dicēdo. **O** mi ser q̄d erit de me r̄c̄. **I**n ista hydria mūdāf̄ r̄ pu rificāf̄ anima maxime q̄n̄ est ibi aqua lachryma rum. de hoc in planctu regis ezechie. **E**cce i pa ce amaritudo mea amarissima. **E**sa. xxxviij. dic quō peccator est semp̄ in guerris cum deo. s̄ cō tritio peccator̄ facit pacem inf̄ deū r̄ pctōrem. **I**deo dicit. **E**cce in pa. ama. m. ama. par enim causaf̄ ex amaritudine. i. p̄tritioe. vel quia ex pa ce sup̄. mūdāna amaritudo causaf̄. hec enī par ē amara oz. ma. ex amaritudine. i. p̄tritioe. **A**mara quia p̄didit gratiā dei. amarior q̄ p̄didit here ditatem padysi. amarissima q̄ est sniatus ad dā nationē infernalē. **S**ecūda hydria est confes sio sacramentalis. **N**ota q̄ p̄fessor debet sedere tanq̄ iudex r̄ pctōr ad eius pedes debet p̄fiteri oīa peccata sua accusando se r̄c̄. **E**t i fine p̄fessio nis q̄n̄ p̄fessor absoluit aīa purificāf̄ ab oib̄ cul pis mortalib̄. **D**e hoc figura. iij. Regl. v. vbi habet̄ q̄ q̄dā nobilis hō q̄ erat leprosus vēit ad helyseū vt purificaret̄ ab eo a maculis lepre. cui dixit p̄pheta. vade lauare septies in iordane et recipiet sanitatē caro tua atq̄ mūdaber̄. r̄ sic fu it factū. hic fuit figurata p̄fessio vnde flumē ior danis idem est q̄ flumen iudiciij. **E**cce hic p̄fes sio. in qua p̄fessor ē iudex. ideo debet sedere. pec cator est reus q̄ debet lauari ibi septies. i. p̄fiteri de septē peccatis mortalib̄. ad que oīa alia pec cata reducunt̄. primo p̄fiteri d̄z de pctō sup̄bie. non solū in genere. quia non sufficit sed in specie **I**dem de alijs peccatis r̄ sic aīa purificāf̄. **O** ma gna gr̄a est ista q̄ ex p̄fessione pctōr̄ absoluatur. **O**positū fit in iudicio hūano in quo facta con fessione criminū pctōr̄ sniatur r̄ p̄demnatur r̄c̄. **I**deo est maxima culpa illoz qui nolunt p̄fiteri imo stant per tres vel quattuor annos r̄c̄. **S**i p̄fiteamur peccata nostra fidelis r̄ iustus est de⁹ vt remittat nobis peccata n̄ra. s̄. virtute p̄fessio nis r̄ emūdet nos ab oī iniquitate. **J**oh. j. p̄pter hoc est ordinatū ab ecclesia vt q̄libet ad min⁹ se mel in anno p̄fiteat̄. s̄. in q̄dragesima. r̄ cōmuni cet in pasca. alias debet puari ecclesiastica sepul tura. iuxta decretū. **O**is vtriusq̄ sex⁹. ex. d̄ pe. et re. **T**ertia hydria ē afflictio p̄nialis. **R**atio est q̄ occasiōe carnis n̄re facim⁹ oīa pct̄a. q̄z aīa ex sua pp̄ria p̄ditioe semp̄ vellet p̄templari vt angeli. sed caro trahit ipsam. modo ad sup̄biam mō ad auariciā. mō ad luxuriā r̄ sic de alijs. **C**aro p̄cupiscit aduersus sp̄m̄ r̄c̄. ad Gal. v. **I**deo caro est corripēda r̄ castigāda afflictioib̄ r̄ ie iunjs r̄c̄. q̄n̄ melius est q̄ p̄f̄ corrigit filius vel filiam q̄z q̄ vadat ad furcam. sic corp⁹ est filius caro ē filia. melius ē vt corrigat̄ a te q̄z a sagioni

bus inferni. i. a demōib̄. **A**uctas. **S**i nosmetip̄ sos iudicarem⁹ non vtiq̄z a d̄no iudicaremur. **J**. Corinth. xi. **S**ed defeci⁹ est n̄r q̄ pro sanitate cor poris abstinē⁹ libent̄ r̄ p̄ sanitate aīe nolim⁹ aliq̄d facere. hōies armoz p̄ n̄hilo sustinēt tot labores. esuriūt. sitiūt. portant arma ferrea r̄c̄. sed p̄ aīa nihil. ideo faciet deus iusticiā r̄ p̄nitiōnē in inferno. **A**uto. **D**ico vobis q̄ nisi p̄niaz habueritis oēs simul p̄bitis sicut illi. xvij. sup quos cecidit turris syloe r̄ occidit eos. **N**ota de cūmōctauū pctm̄. s̄. imp̄nia finalis damnat ho minē **L**u. xij. **Q**uarta hydria ē oīo sp̄ualis. **Q**uidā faciūt solū oīonem corpalem q̄ solū ore dicunt verba sed cor cogitat aliud. siue de coq̄ na. siue de foro. siue de taberna. **S**ed oīo sp̄ual est q̄n̄ quis cogitat corde q̄d loquit̄ ore. **A**ug. i regula **P**salmis r̄ hymnis cū oratis deum hoc verset̄ in corde q̄d p̄fert̄ in ore. **S**ic ad h̄ innuē dūm p̄iungunt̄ due manus q̄ significat̄ p̄iunctio nes oris r̄ cordis r̄ tūc est oīo sp̄ualis. **R**bi gr̄a. q̄n̄ homo dicit pater n̄r vel aue maria cor debet tunc cogitare cum q̄ loquat̄. q̄z qui cū papa vel cum rege loquit̄ cum magna reuerentia loquit̄ non se agitādo vel induēdo. **S**ic hō in oīone lo quitur cū summo pontifice r̄ rege christo quare cum magna reuerētia. alias r̄c̄. **I**deo apostol⁹. **S**i orem lingua. sup̄. tm̄ sp̄s meus orat. mēs at̄ mea sine fructu est. q̄d ergo orabo sp̄u orabo et mente psallans sp̄u psallam r̄ mēte. **J**. ad **C**oz. xij. **T**alis oīo sp̄ualis purificat aīam fm̄ q̄d declarat christus **L**u. xvij. de illo publicano q̄ ascendit ad templum vt oraret di. **D**eus p̄pici⁹ esto mihi peccatori. nesciebat aliā oīonē. de quo dicit ibidem christ⁹. **A**men dico vobis descēdit hic iustificat⁹ in domū suam. iō oportet sp̄ orare **L**u. xvij. s̄. mane r̄ sero non desistere. **Q**uin ta hydria est donatio misericordial. quia deus est liberalis r̄ maxime liberalis. **I**deo dicit ipse **Q**d sup̄est date elemosynā. r̄ ecce omnia mūda sunt vobis **L**u. xj. **N**ota q̄ sup̄est. s̄. facta resti tutione date elemosynā de bono iusto r̄ ecce oīa scz peccata sunt vobis mūda. **S**i dicat̄ q̄d faciā quia multa furat⁹ sum r̄ nihil habeo. **R**isio fm̄ ius q̄ non pōt soluere. cedat bonis r̄ est liberat⁹ **Q**uia dicit regula iuris. xij. q. vj. **S**i res alie na p̄pter quā peccatū est possit reddere r̄ n̄ red ditur p̄nia non agit̄ sed simulat̄. si autē veracit̄ agitur non remittet̄ pctm̄ nisi restituat̄ ablatūz si restitū pōt. plerūq̄z enī q̄d aufer̄ amittit̄ nec aliud habet vnde restituat̄ huic certe non possu mus dicere. **R**edde q̄d abstulisti. **H**ec **A**ug. **S**ic cedere potestis r̄ seruire deo i aliq̄ bono statu r̄ orare pro illis q̄bus tenemi. r̄ sic nullus potest excusari a restitutiōe vel corpali vel spirituali. **T**obie. iij. **E**x substantia tua non ex aliena. fac elemosynā. quō poteris ita esto misericors. **S**i multuz tibi fuerit abundanē tribue. si erigunt

Dñica prima post oc. Epiphanie

tibi fuerit etiā exigū libet impitri stude. // **S**exta hydria est remissio iniurialis. si vis ut deus tibi remittat iniurias quas tu fecisti p̄tra deum remitte inimicis iniurias q̄s tibi fecerūt. In p̄cto enī quo remittis inimico tuo. In eodē p̄cto deus tibi remittit. q̄ deus non potest supari a creatura in bonitate. q̄d tamē fieret si tu remitteres et ipse nō remitteret tibi. **D**ic quō in iudicio particulari vel vniuersali deus oñdit aie plagas suas dicēs. **E**cce ego q̄d sustinui p̄ te. videam⁹ q̄d fecisti pro me. **B**enedictus q̄ tunc poterit dicere cū veritate. **E**t si ego non tm̄ feci pro vob̄ q̄ntum vos fecistis pro me. tam̄ amore vestri remissi talem iniuriā. r̄c. deus est p̄tentus. ideo dicit ipsemet. **S**i dimiseritis hoīb⁹ pctā eoz. dimittet vobis pater celestis delicta vestra. si autem non dimiseritis oib⁹. neq; pater vester dimittet vob̄ pctā v̄ra. **M**at. vj. **E**cce q̄re dicit thema. **H**ydrie sex posite s̄m. id est. p̄pter purificationem. **D**eo gratias. // **D**e eadem dñica. **S**ermo. iij.

Quodcūq; dixerit vobis facite **J**oh̄. ij. **P**ro introductione sciendū q̄ inter oīa opa et vtiliora que possum⁹ facere pro n̄ra salute p̄ncipaliter et maius ē obedire mādati dei. et non existimet aliq̄s hominū q̄ aliter possit intrare paradysum nec p̄ dñū vel p̄tatem secularē nec sp̄ualem nec p̄ pulchritudinē corpalem. sed p̄ humilem obedientiā. et iō p̄tra sensus corpis et inclinationes carnis et temptatiōes demonū requirit q̄ teneā mādata dei. **E**t p̄stat dare p̄ expiētiam q̄tidianā q̄ p̄sona que vult p̄sequi aliq̄d bonū finale. q̄d p̄ seipsam habere non p̄t. oportet q̄ sit placida et p̄formis volūtati illius a q̄ illud bonū habet p̄sequi et q̄ s̄m volūtate illi⁹ se regat. **E**t hoc apparet in triplici bono. s̄. in bonis corporis. in bonis aie. in bonis vite. **P**rimo in bono aie certū est q̄ si hō desiderat habere scientiā q̄d est vñū magnū bonū et p̄fectio aie quā p̄ suū ingeniū h̄re non p̄t oportet q̄ habeat mgr̄m et stet ad regimē volūtati illi⁹. **C**ū p̄hs dicit. oportet addiscentē credere. **N**am si mgr̄ diceret discipulo dicas a. si diceret discipul⁹ mgr̄o p̄tra p̄bo q̄d est b. bñ est; malign⁹ nec esset in gr̄a mgr̄i. **S**ecūdo apparet in corpe. **S**i ē aliq̄s h̄ns infirmitatē et nescit quō curabit. oportet q̄ teneat ordinē medici et p̄siliū ad hoc vt sanitatē p̄sequat. **C**ū **Aug.** Semetipsum interficit q̄ p̄cepta medici seruare p̄temnit. **N**am si medicus diceret vobis q̄ comederetis caponē et comederetis bouē nō p̄sequeremī sanitatē. **T**ertio apparet in vita n̄ra. vñ figurā et exēplū habem⁹ **Gen.** xij. vbi legit̄ trāfactis septē annis vbertatis q̄ fuerūt i egypto ceperūt venire septē anni inopie q̄s p̄dixerat ioseph et in vniuerso orbe p̄ualuit fames.

in cūcta etiā terra egypti fames erat. sed ioseph filius iacob p̄sciebat istā aduersitatē et caritiam futuram. et factus fuit gubernator per pharaonem in toto suo regno q̄ fecit in septem annis vbertatis p̄cedentibus magnā p̄uisionē. et cūz populus egypti veniret ad regem dicens. **D**ñe et nos et filij nostri morimur fame. **R**ūdebat rex. **I**te ad ioseph et q̄dcūq; dixerit vobis facite. quasi diceret. **S**i vultis liberari ab hac fame nō regatis vos s̄m voluntatē vestrā sed s̄m regimen ioseph. **N**ūc ergo gloriā paradysi non possum⁹ p̄sequi p̄ nos ipsos nunq̄d est aliquis ita leuis q̄ possit ascendere ad celum. certe non. sed si habet ascendere oportet q̄ ascendat per manū christi saluatoris. nam esse nature p̄ nos non habemus quia tu non fecisti te q̄tū ad corpus. nec te creati q̄tum ad aiam. vnde p̄s. **xcix.** **S**citote q̄niaz dñs ipse est deus ipse fecit nos et non ipsi nos. **S**imilit̄ esse gr̄e non possum⁹ h̄re nisi a dño iesu christo ad **Eph.** ij. **G**ratia enī estis saluati per fidem et non ex vobis. dei enī donū est nō ex operibus ne quis gloriē. **S**imilit̄ esse glorie nō possumus h̄re nisi a deo. vñ p̄s. **lxxxij.** **G**raz et gloriā dabit dñs. **O**portet ergo q̄ postq̄ desideramus h̄re gr̄am et gloriā a deo q̄ simus ei obediētes in mandatis et q̄ regam⁹ nos s̄m voluntatem eius. **S**ic enī exemplū habem⁹ **Lu.** x. **M**ācum quadam die christus p̄dicaret multas excellentias glorie paradysi. o quō sciebat illas p̄fecte. **Q**uidam legis doctor in amore illius glorie fuit inflāmat⁹ dicēs christo. **M**gr̄ q̄d faciendo vitam eternā possidebo. **C**ui christ⁹. **I**n lege q̄d scriptū est quō legi. **Q**ui ait. **V**iliget dñs deū tuū ex toto corde tuo et ex tota aia tua et ex totis viribus tuis et ex oī mēte tua. et proximum tuū sicut teipsum. **D**ixitq; illi. **R**ecte r̄ndisti. **I**fac et viues. **E**t ideo virgo maria m̄r gr̄e sciens q̄ q̄ vult salutē p̄sequi oportet q̄ se regat s̄m volūtate filij sui. **D**ixit nobis thema. **Q**uodcūq; dixerit vobis facite. **Q**uod sum⁹ in materia quā intendo p̄dicare. **S**ciendū q̄ int̄ oīa alia que christus mādauit ch̄stianis ad gloriā habendā est q̄ suam sanctā et b̄ndictā vitam imitemur que p̄ntat̄ in missa. **A**uto. **j.** **Coz.** xj. et **Lu.** xxij. **I**hoc factie in meā cōmemorationē. non dicit in meōriam passionis sed simpliciter in meam cōmemorationē. quia non soluz passio sed tota vita christi a die natiuitatis vsq; ad diē ascensionis ibidē representat. **S**i diceret aliq̄s q̄ hoc mādatū fuerit solū datū p̄sbyteris. sed dico q̄ hoc mādatū a p̄sbyteris ad laicos dirigit̄. p̄sbyteris vt meōrenē vitam christi celebrādo. laicis vt memorentur deuote audiendo. **E**t p̄ hoc dicit thema. **Q**uodcūq; dixerit vobis facite. s̄ hoc memorādo vitam christi. p̄sbyteri deuote celebrādo. et laici deuote audiēdo. **N**unc sum⁹ in materia. **E**t

sciatis quod reperio quod a die qua christus descendit de celo per incarnationem usque ad diem quo ascendit in celum tota vita ipsius representata est in missa solenni per triginta opera principalia. unde credo quod sunt multa alia opera que nescimus. Ideo **Joh. vlti.** Multa quidem et alia opera fecit iesus que non sunt scripta in libro **B** que si scribantur per singula nec ipsum arbitror mundum capere posse eos qui scribendi sunt libros. ita quod mundus ea non posset capere vel comprehendere. aut lingua hominis dicere quantum est de secretis. nam ita sunt sparsa et multiplicata secreta in missa sicut athomi in radio solis et non possunt exprimi nec sciri nec dici. nam non se mouet presbyter in missa quando ibi sit secretum. Sed nunc dicam vobis principalia et sunt triginta. id est attendite cum attentione **Primum** incarnatio. secundum natiuitas. tertium circumcisio. quartum apparitio. quantum in templum presentatio. sextum in egyptum descensio. septimum in egypto recessio. octauum inuentum in templo. nonum baptismi susceptio. decimum ieiunium inchoatio. undecimum vera predicatio. duodecimum miraculorum ostensio. xiiij. cum apostolis cenatio. xv. in horto oratio. xvj. sua captio. xvij. sua crucifixio. xvij. in cruce oratio. xvij. lateris perforatio. xix. septem verborum locutio. xx. humanitatis diuisio. xxi. populi illuminatio. xxij. ad inferna descensio. xxij. de cruce depositio. xxiiij. syndonis inuolutio. xxv. resurrectio. xxvj. apparitio. xxvij. panis comestio. xxvij. ad predicandum missio. xxix. papatus institutio. xxx. et vltimum in celum ascensio. **Primum** opus christi fuit eius incarnatio. quando descendens de celo se posuit in ventre virginalem induens humanitatem. et dico pro tanto quod induit humanitatem quia diuinitas erat secreta occultata sub humanitate. Et debetis scire quod incarnatio fuit facta per totam trinitatem. quod opera trinitatis ad extra ut est magistra regla. sunt in diuisa. sed tamen solus filius remansit indutus humanitate. sicut per operationem trium hominum qui vestiunt unam tuincam alicui eorum. certum est quod omnes induunt sed vnus remanet indutus et non alij. et sic pater et spiritus sanctus induerunt humanitatem filio. sed tamen solus filius remansit humanitate indutus. et hoc dico quod requirit in missa solenni et non in alta. nam quando presbyter intrat sacristiam et ibi tres induunt eum. scilicet diaconus et subdiaconus et ipsemet se induit alijs adiuantibus. tamen ipse solus remanet indutus. Sic saluator noster christus summus sacerdos fuit indutus in illa gloriosa sacristia. scilicet vteri virginis beate marie. plena reliquijs virtutum et gratiarum. et si vultis altius contemplari sicut in sacristia relique. et ornamenta. et alia preciosa custodiuntur. sic in illa preciosa et gloriosa sacristia beate virginis plena virtutibus et gratia preseruabunt iocalia no-

stre salutis scilicet saluator mundi. **Ista** ornamenta fuerunt humanitas. et pontificalibus fuit indutus in die veneris. stando in altari crucis. Et si adhuc altius vultis contemplari sicut presbyter secreta induit se in sacristia. nam nullus de populo videt sacerdotem se induere. Sic quando christus summus pontifex induit se humanitate in sacristia beate virginis pro missa dicenda in altari crucis. nullus de populo iudaico vidit nec scituit ipsum quando fuit incarnatus. **Et** si vultis plus contemplari sicut presbyter in sacristia induit septem vestimenta. **Primum** est si est episcopus sandalia. secundum amictus. tertium alba longa. quartum cingulus. quantum manipulus. sextum stola. septimum casula. Sic christus summus sacerdos indutus fuit in vtero virginis marie septem indumentis que sunt septem dona spiritus sancti. De quibus **Isa. xj.** Egredietur virga de radice iesse et flos de radice eius ascendet et requiescet super eum spiritus domini. spiritus sapientie et intellectus. spiritus consilij et fortitudinis. spiritus scientie et pietatis. et replebit eum spiritus timoris domini. **Item** **Isa. iij.** Apprehendent septem mulieres virum vnum in die illa. scilicet incarnationis. **Nota** septem mulieres sunt septem dona spiritus sancti que accipiet virum vnum. scilicet christum. **Ecce** quomodo ista septem dona spiritus sancti quibus christus fuit indutus representantur per istas septem vestes quibus sacerdos induit se. **Ecce** primum opus christi. bene ergo dicitur. hoc facite in meam commemorationem. scilicet incarnationis. **Secundum** opus fuit eius natiuitas quia voluit nasci in diuersorio palam et manifeste. etiam nox claruit sicut dies. **Item** voluit nasci inter ioseph et virginem mariam et iacere inter bouem et asinum. **Item** audita fuit et visa multitudo angelorum dicentium. Gloria in altissimis deo **Luce. ij.** **Ite** pastores dicebant. Transeamus usque bethleem et videamus hoc verbum quod factum est quod fecit dominus et ostendit nobis. **Ecce** ergo qui stabat in illa sacristia gloriosa secreta. postea in natiuitate se manifestat publice. et hoc representat presbyter quando exit de sacristia. **Nam** presbyter representat christum. **Dyaconus** beate virginem. **Subdyaconus** ioseph qui erat collateralis christo. **Duo** autem accolyti representant bouem et asinum. **Lux** quam portant accolyti in candelabris representat illam claritatem que resplenduit in nocte illa. **Chorus** canens Gloria patri representat chorum angelorum canentium. **In** exitu presbyteri de sacristia cantatur Introitus. per quem reperit gaudium pastorum sonantium fistulas. **Ite** sacerdos exit de sacristia bene ablutus facie et manibus. cum casula aurea et totus mundus sine macula cum leticia magna. hoc fuit ad designandum

Dñica prima post octa. epiphanie

Quia christus fuit natus absq̄ macula de virgine. vnde dauid i sp̄i sciens natiuitatē christi eē immaculatā dicit ps̄. xviii. In sole posuit tabernaculum suū et ipse tanq̄ sponsus p̄cedens d̄ thalamo suo. quia exiuit totus formosus tanq̄ sp̄s sus qui exiit cum anulo et hoc rep̄ntat episcopus qui induit anulos. **T**ertiu opus fuit q̄ octaua die voluit circūcidi et qui diligētē meditaretur quare dabatur circūcisio videret excellentiam huius operis quō christus se hūiliauit. **M**az sicut latroni datur cauteriū igneuz vel scinditur in aure in signū furi vt cognoscat. sic deus in signum illius furri qd̄ fecit adam faciebat hoies circūcidi in illa parte verecundosa et tamen licet christus non teneret ad circūcisionē nec ad incisionem cum non venisset per illam generationē corruptaz. s. ade. sed erat purus sine macula voluit tamen circūcidi. et hoc rep̄ntat presbyter quādo inclinatus coram altari dicit Confiteor etc. **N**am licet presbyter fuit confessus sacramentaliter alias in damnationē suam accedit ad altare si habet p̄scientiā peccati mortalis et copia asit p̄fessoris et facta p̄fessione quū non habeat peccatum mortale. tamē tenet se dicere peccatorem etiam si esset ita sanctus sicut iohannes baptista et hoc ad ostendū et significandū q̄ christus q̄ ē initium et plenitudo totius sanctitatis ostendit se peccatōre subijciens se legi circūcisionis. **A**uctas **M**isit deus filiū suū factum ex muliere factum sub lege vt eos qui sub lege erant redimeret ad Gal. iiii. **Q**uartum opus fuit apparitio quando de fine mūdi a parte orientali duxit reges p̄ signū stelle et ibi in presepe inter bestias iacentes eum adorauerūt et obtulerunt ei aurum thus et myrrhaz. hoc rep̄ntat presbyter q̄ post p̄fessionē inclinatus se p̄funde et sic capite inclinato adorat et dicit. **A**ufer a nobis dñe etc. **E**t sicut reges obtulerunt tria. s. aurum thus et myrrhā sic presbyter inclinatus offert thus per deuotam orationē di. **A**ufer a nobis. **O**ffer aurum cum adorat altare cuz reuerētī adorationē. **O**ffer myrrhā amarā q̄ facit signū crucis ad solutionē et remissionē etc. et etiam signando se memorādo dolorose amarā passionem christi quasi dicens illud **Thren.** iij. **M**emoriam memor ero et tabescet in me anima mea. et hec memoria dolorosa representat amaritudinē myrrhe. **Q**uintū op̄ qd̄ fecit saluator noster fuit q̄ voluerit p̄ntari in templo et beata virgo inter brachia sua portauit euz ad templum et obtulit eum sacerdoti et erat ibi symeon et illa sancta anna p̄phetissa laudātes deum. et hoc rep̄ntat presbyter q̄ vadit ad cornu altaris ante librum dicens introitum misse dyaconus et subdyaconus euntes ad latera representant symeonem et annam et accolyti et alij q̄ audiunt officium qui non debent accedere ad altare rep̄ntant quō virgo maria et ioseph stabant a

longe humiliter audiendo et licet potuisset accedere ad altare virgo maria cum esset sanctissima tamen voluit nobis relinquere exemplum q̄ nō debemus accedere ad altare **Numeri.** i. et. iij. **Q**uisquis exteroz accesserit occidetur. **E**t q̄ symeon accepit christum in vlnis suis cantauit **Nunc dimittis etc.** in quo sunt quattuor versus **I**deo presbyter in rep̄ntationē huius facit quattuor opera. primo cantat introitū. secūdo kyrie eleison. tertio **G**loria in excelsis. quarto orationem. **S**extum opus christi est q̄ aufugit de terra p̄missionis in terram egypti dans locū furori herodis et stetit ibi et sua mater sanctissima et ioseph septem annis quibus transactis redierunt tanq̄ exules. **E**t hoc rep̄ntatur in missa q̄ subdyaconus vadit ad dicendū epistolam et presbyter remanet cum dyacono et fugit sepeans se ab altari et sedet in cathedra. et ibi sededo facit septem opera rep̄ntantia illos septem annos quibz christus cum matre et ioseph fuit exulatus. p̄mo enī legit epistolam. secūdo r̄soriū. tertio alla. quarto prosam. q̄nto administrat sacrificiū coraz eo scilicet aqua et vinū. sexto benedicit incensum. septimo dat benedictionē dyacono. hec septem rep̄ntant q̄ saluator fuit septem annis in egyptū **S**eptimū opus fuit de egypto recessus. s. q̄ postea redierunt de egypto in terram p̄missionis post mortem herodis regis et post eorum reditū mater eius et ioseph duxerunt eum ad templum in iherusalem et ibi fuit amissus et post triduum fuit repertus inter doctores de rebus legis interrogans vt dicit **Hierony.** in prologo biblic. hoc rep̄ntat presbyter q̄ surgit de sede et venit ad altare et ibi cum magna diligentia p̄siderat et audit euangeliū et magis docet duz p̄siderat. q. d. christus in templo audiebat iudeos et interrogabat sicut dicitur **Lu.** ij. et sic illa p̄templatio quā facit presbyter audiēdo euangeliū non est nisi quādam inrerrogatio ad ostendendum q̄ christus p̄uidenter interrogans instruebat doctores in fide. in fine euangeliū cantat **Credo in vñū deum etc.** vbi sunt principia fidei catholice. de quibus christus instruxit iudeos. **O**ctauū opus fuit inuentio dñi n̄ri iesu christi in templo. s. q̄ beata virgo maria inuenit eum in templo. et tale gaudium habuit q̄ non poterat lachrymas continere videatis quid fecit christus statim vt vidit matrem suam ad eam recurrit p̄fortando et osculando. et tunc regressus est cum illis in nazareth. et quū esset dñs mundi tamen voluit esse subditus illis vt dicitur **Lu.** ij. et has p̄solationes rep̄ntat presbyter q̄ dicto credo vertit se ad ip̄m et dicit **D**ñs vobiscū et osculat libz euangeliū. **E**t p̄b. administratio quā facit in altari p̄do corporalia et calicē et ea que ad sacrificiū p̄tinēt. representat illud misteriū et fuitiū qd̄ dñs n̄r faciebat sue sanctissime m̄ri. et iō ip̄emet dicebat **Mat.** xx. **F**ilius

hoies non venit ministrari sed ministrare. **I**uua-
bat enim ioseph patrem suum putatiuū in offi-
cio carpentarij. Ratio quia ppter senectutem n̄
poterat ducere ferraz nec secare liḡ grossa. iō iu-
nabat eum. et ideo dicit mgr̄ **N**icolaus de lyra
super illo passu. Nonne hic est faber filius ma-
rie **M**at. vi. q̄ ioseph cum christo vtebat̄ suo
officio et ideo dicebant. Nonne hic est filius fa-
bri. quia christus iuuabat ioseph credebant iu-
dei q̄ esset filius eius o q̄ stulti. **¶** Nonū opus
fuit baptisimi susceptio quando fuit in etate tri-
ginta annoꝝ venit ad baptisimū et licet non fuit
ei necessarius. tam̄ hoc fecit vt̄ sanctificaret aq̄s
in nostram saluationem. **E**t hoc rep̄ntatur i mis-
sa quando p̄byter abluit manus. **N**unc inter-
rogo quare p̄byter abluit manus. nonne iam
abluit p̄scientiam pe confessionē sacramentalez
et manus ante missam certe sic. sed ideo p̄byter
lauit manus non vt̄ lotionem indigeat. sed ad re-
presentandū q̄ christus non indigebat baptis-
mo cum esset in eo plenitudo sanctitatis. tamē p̄-
pter humilitatē et nostram vtilitatem voluit ba-
ptizari vt̄ daret virtutem aquis ad abluendum
nos. et p̄byter non obstantē q̄ sit p̄fessus sacra-
mentalit̄ etiam q̄tumcūq̄ sit sanctus et sine ali-
qua macula peccati debet tamen lauare manus
suas. ideo dicit p̄byter. Lauabo inter innocen-
tes manus meas. quasi vellet dicere. q̄uis sum
purus et mūdus a macula peccati ppter qd̄ suz
computatus inter innocētes tamē dñe pro rep̄-
sentatiōe illi⁹ ablutōis lauabo sic̄ vos q̄uis ef-
fētis plenitudo sanctitatis tamen voluistis laua-
ri. **¶** Decimū opus est q̄ postq̄ baptizatus fuit
intrauit desertum et ibi ieiunauit q̄draginta die-
bus et q̄draginta noctib⁹ **M**at. iij. **I**n quibus
nullam refectionē corpālē sumpsit sed stetit sem-
per in oratione non pro seipso cum non indige-
ret sed pro nobis pctōrib⁹. **E**t hoc rep̄ntat̄
in missa p̄n sacerdos se ponit ad altare et ibi i me-
dio iunctis manibus se humiliat dicens. **I**n sp̄i-
ritu hūilitat̄ et in animo p̄trito suscipiamur dñe
a te etc. **A**d ondēdū humiliatōnē et p̄strationes
quas christus saluator noster faciebat in deser-
to orando et post hec sacerdos se vertit ad popu-
lum dicens. **O**rate pro me fr̄s etc. **A**d ondēdū
q̄ christus pro nobis orabat et significat oratio-
nem quam christus faciebat in deserto que erat
multum secreta quia non audiebat̄ ab aliq̄. ita
debet sacerdos ita secreta orare quia non debet
audiri ab aliquo. **¶** Undecimū opus fuit q̄ p̄ q̄
ieiunauit in deserto incepit predicare et clamare
alta voce. **P**niā agite appropinq̄bit enī regnū
celoz **M**at. iij. **E**t ante ieiuniū non sic se mani-
festauit dare. sed voluit occulte agere p̄niā in
deserto instruēdo hoies occulte agere p̄niā et
qualit̄ debeāt peccata et vitia vitare et hoc faciē-
do discurrebat per villas castra etc. **E**t sicut ver-

bo dicebat ita etiam p̄ opus ondēbat. **I**deo di-
citur **A**ct. i. **R**epit ielus facere et docere. **¶** **M**o-
tate bone gentes q̄ esset magna benignitas i im-
peratore vel rege si ipsemet iret per regnū suū
in plateis publicādo et p̄conifando legem nouā
sic fecit christus nec parabat̄ sibi sedes ad p̄di-
candū. sed ascendeat super aliquem lapidē vel
monticulū et sic p̄dicabat fidem. **N**am in princ̄-
pio non habebat̄ in tanta reuerētia a iudeis q̄
pararent sibi locum. imo deridebant eum. **E**t
rep̄ntat p̄sbyr̄ q̄ dicit alta voce p̄fationem.
Et ad ondēdū q̄ sicut christus ea que p̄dica-
bat ore. opere ondēbat. **I**deo p̄sbyr̄ debet sp̄
tenere in p̄fatione manus altas ad ondēdū
q̄ illi qui predicant verbum dei debent exēplo
et opere demonstrare illud qd̄ verbo p̄dicāt et lo-
quuntur **I**deo dicebat ap̄ls ad **R**oma. xv. **N**ō
enī audeo aliq̄ loqui eozum que per me nō effi-
cit christus in obedientiā gentium verbo et facti
Duodecimū opus est miraculoꝝ ostensio quia
non solum ondēbat per opera ea que p̄dicabat
sed etiam per miracula suam doctrinam confir-
mabat que nullus nisi deus potest facere illa p̄-
ficiendo et precipiēdo tanq̄ deus. cecos enī illu-
minabat. paralyticos sanabat. surdis auditū re-
stituēbat. mutis loquelam. mortuis vitam. **E**t
hoc representat sacerdos quando dicit **S**ancr⁹
sanctus sanctus etc. **T**er dicitur **S**anctus ad
denotandū q̄ miracula que faciebat. non facie-
bat virtute hūana sed virtute diuina que vna
numero existens est in tribus diuinis personis
scilicet patre filio et sp̄i sancto. **E**t vlt̄erius dicitur
Sanna. i. obsecro salua nos in quo ostēdit
q̄ christus faciebat miracula pro salute nostra.
¶ **D**ecimūtertū opus fuit cum apostolis cena-
tio. **C**hristus enī postq̄ predicabat p̄dicationez
p̄firmabat per opera virtuosa et miraculosa. et
cum appropinq̄ret tempus sue passionis venit
ad cenam faciendam cum discipulis suis ibiq̄
secrete fecit eis magnū sermonem quem nullus
enangelistarū nisi sanctus iohannes scripsit. et
hoc rep̄ntatur in missa quando sacerdos cano-
nem secrete dicit q̄ nullus audi at. nisi qui sunt
prope eum. sic illum sermonem quem fecit iesus
nullus audiuit nisi apostoli. **D**ecimūquartū
opus fuit in horto oratio. **C**hristus enim p̄ di-
ctum sermonem exiit in hortū gethsēmani ad
orandum. et ibi tribus vicibus orauit deum pa-
trem dic̄ ns. **P**ater si possibile est transeat a me
calix iste **M**at. xxvj. **N**am spiritus promptus
est. caro autem infirma propter amaritudinem
passionis q̄tum ad sensualitatē. **I**n tertia vice
quando orauit. factus est inagonia et gutte sudo-
ris facte sunt quasi gutte sanguinis decurrentis
ad terram et tunc venit angelus confortans euz
non q̄ indigeret sed sicut seru⁹ confortat dñm suū
q̄uis sit robust⁹ dās sibi bonū cor dicens. confortat

Dñica prima post octa. epiphaniæ

mini. quia modo habebitis victoriam de inimicis. Sic angelus dñi nro dicebat. Domine modo anime sanctorum patrum que expectat vos in synu abrae iam sentiunt redẽptionẽ suaz esse paratam et sic pfortamini in vestra humanitate tunc clementissim⁹ dñs fecit orationẽ pro seipso et pro nobis. pro seipso rogans deum patrem d̄ sua resurrectione non q̄ esset de ea incertus vel impotens ad resurgendũ. tamen hoc faciebat in q̄tum homo. Item orauit pro nobis. vt sicut ipse constanter et volũtarie recipiebat mortẽ pro nobis sic nos ardentẽs et fortes essem⁹ ad sustinendũ mortẽ et labores. pro ipso et q̄ resurgemus gloriofi. Et hoc repñtatur in missa qñ presbyter facit super calicem tres cruces dicẽs. **B**ñ dictam ascriptam ratam et. signando illas tres orationes quas fecit in horto. postea facit duas super hostiam et calicem p̄ticularit̄ ad ostendendum q̄ pro duobus rogabat. s. pro seipso et pro nobis. **Q**uintũdecimum opus fuit sua captio. **P**ostq̄ eni orauit. ecce venit magna multitudo iudeorũ cum gladijs et fustibus. et christus benignissimus voluit capi ab eis et ligari. et duxerũt ipsum ligatum cum magno vituperio et magnis iniurijs ad annam. deinde ad caypham ad pilatum ad herodem. et finalit̄ ad pilatum qui dedit sententiam vt crucifigeret. a qua snia noluit appellare sed batulans sibi crucem in qua debuit crucifigi duxerũt eum ad montẽ caluarie. Et repñtatur in missa qñ sacerdos tenet hostiam in manibus volens p̄secrare dicens. bñdixit fregit et. signũ crucis qd̄ facit sacerdos significat sententiam mortis datam a pilato sup christo. **D**ecimũ sextum opus fuit sua crucifixio. quia p̄ latam sniam mortis ductus fuit ad montem caluarie et ibi inf̄ duos latrones suspensus fuit ita alte q̄ totum corpus pendebat in duob⁹ clavis fixis in manib⁹. Et hoc repñtatur qñ sacerdos leuat hostiam inter manus suas. per dexteram intelligit̄ bonus latro a dextris. et per sinistra. malus latro a sinistris et hostia in medio duarũ manũ repñtat christum pendentem i medio duorum latronũ. **A**bedo hostie significat corp⁹ christi albus et discoloratũ p̄pter emissionẽ et effusionem sanguinis. **P**ost hoc eleuat sacerdos calicem quasi diceret. **P**ater op̄s offerimus tibi p̄cium nostre redemptionis. et hoc significat q̄ christus in cruce obtulit sanguinẽ suũ deo patri i redemptionẽ humani generis. **D**ecimũ septimum opus fuit in cruce oratio quia q̄diu fuit viuens in cruce nõ cessauit orare. **U**nde dixit. **H**ely hely lamazabani. qd̄ est dictus latine. **D**e⁹ me⁹ deus meus vt quid dereliquisti me. **D**icit. b. hieronym⁹ q̄ oratio quã dixit continet centũ et quinquaginta versus psalterij que incipit ab illo ps̄ **D**eus deus meus respice in me. vsq̄ ad versũ **I**n manus tuas dñe cõmendo sp̄m meum. ita

q̄ versus quos christus dixit existens in cruce fuerunt tot in numero quot sunt psalmi in psalterio. et maledicti iudei q̄tum steterunt in cruce non cessauerunt ei facere iniurias et vituperia di. **T**u maledicte qui decepisti mundum. **O** tu incãtator qui alios saluos facis. salua teipsum. **A**lij dixerunt. **O** proditor qui dixisti q̄ destrues tẽplum dei et reedificares illud in triduo et. et christus benignissim⁹ nihil respondebat eis sed continuabat suam orationẽ. **E**t hoc repñtat presbyter quando extendit brachia sua dicens. **U**nde et memores et. tenendo brachia sua ad modũ christi in cruce pendentis. **D**ecimũ octauũ opus fuit lateris p̄foratio quia licet sic esset totus vulneratus et haberet illas quattuor plagas terribiles in manib⁹ et pedibus tamen etiam amore nostri sustinuit q̄ corpus suũ aperiret lancea. **U**nde exiuit sanguis et aqua. magnũ miraculũ fuit quia iam sanguis suus dispersus fuerat in sudore flagellatione spinarum coronatiõẽ et manũ et pedum perforatiõẽ. **E**t hoc repñtatur quando presbyter cum hostia facit quinq̄ cruces dicẽs per ipsũ et. que signant quinq̄ plagas christi p̄ncipales. **D**ecimũ nonũ opus fuit verborum prolatio qñ sic pendens christus in cruce dixit septem verba p̄ncipalia. **P**rimũ quando orauit p̄ suis crucifixorib⁹. **P**ater ignosce eis quia nesci. et. crediderunt eni se suspendere vnũ peccatorem et suspenderũt christum. **S**cõm fuit quando latroni dixit. Amen amen dico tibi. quia hodie mecum eris in paradyso. **T**ertio quando respexit matrem i angustia et dolore ad pedes crucis ita vt mix erat q̄ non scindebat cor eius pro dolore que sibi dicebat. **O** fili dilectissime loq̄mini latroni et non matri et. **T**unc ait. **M**ulier ecce filius tuus. et ad iohannem. ecce mater tua. **Q**uartum quando dixit. **H**ely hely lamazabani. hoc est. **D**eus meus vt qd̄ dereliquisti me. non fuit derelictus a deitate sed ab amicis et apostolis. **Q**uintum. **S**itio. **S**extũ p̄sumatum est. scilicet opus nostre redemptionis. **S**eptimũ. **p**ater in manus tuas cõmendo spiritũ meũ. et inclinato capite emisit spiritum. **E**t repñtatur i missa quando presbyter dicit alta voce **P**ater noster et. **I**n qua septem sunt petitiões p̄m septẽ verba que christus dixit in cruce et p̄pter hoc sacerdos dicit illud alta voce. **D**ecimũ opus fuit humanitatis diuilio. **P**ostq̄ eni mortu⁹ et plagatus fuit voluit in. iij. p̄tiri. prima pars fuit corpus sanctissimũ qd̄ remansit in cruce. **S**cõa pars fuit sanguis qui fuit effusus in terra ad pedes crucis. **T**ertia pars fuit anima que descendit ad inferos et hoc modo christi humanitas fuit diuisa. **E**t hoc repñtat presbyter quando frangit hostiam in tres partes non tam in diuinitas ab aliqua earum partium fuit seperata sed tota cum corpore et etiam cum anima. **S**icut si pomũ

diuidatur in plures partes tamen in omni parte erit odor. Sic licet humanitas christi fuit diuisa. tñ tota in qlibet pte et psonalit et suppositali erat plena sicut qlibet ps vitri e pleã sole. B est lumie solis. Vicesimū primū opus fuit populi illuminatio qñ puerit multas pditiōes psonarum. Volebat eni q iam aparet fructus sue passionis. ideo pmo puerit latronē q fuerat male vite. scdo puerit centurionē qui dixit. Vere filius dei erat iste. et vere hic homo iustus est. tertio puerit populū inimicū quia vt dicit Luce xxij. Dis turba eoz q simul aderat ad spectaculum istud et videbat que fiebant pcutientes pectora sua reuertebant. Nota q nō ois turba cōuertebat. q malicia scribarū et phariseoz non puerit. sed gentes simplices et ignorātes reuertēdo dicebat. Miseri credo q redemptor noster crucifixus est. Et qz christus in passiōe conuertit has tres pditiōes psonarū. ideo psbyter dicit ter Agnus dei etc. Nam pmo dicim⁹ agn⁹ dei p quolibet pctōre vt sicut deus pepcit latroni sic et nobis pctōrib⁹. Scdo dicim⁹ agnus dei petēdo sicut dñe pepcisti centurioni et cum illuminaisti. sic illumies et parcas cuilibet hñti regimen populi vel aiarū. vt salutē psequant. Tertio dicim⁹ agn⁹ dei petēdo o dñe sicut populum inimicū pueritisti. ita pueritas pplm cōmunē christianū. et illum pseruare digneris in pace et misere peccatis eoz. Vicesimūsecundū opus fuit q noluit ascendere recta via ad celū. sed sua humilitate prius multū secrete descēdit ad inferos ad dandū gloriā sanctis patrib⁹. q statim videntes eum habuerūt gloriā. nam expectauerant eū in synu abrae cum desiderio magno quasi p quos nulla annoz. Et hoc repñtat qñ presbyter vnā partē hostie dimittit secrete cadere in calicem et ibi inebriat ad denotandū q in christi descensu ad inferos intm fuerūt aie sanctorū patz inebriate gloria christi q nesciebāt qd agere debebant et cū ista dulcedine amoris laudabāt deum dicētes illud Lu. j. Bñdicte dñs deus israel quia visitauit et fecit redemptionē plebis sue. Vicesimūtertū opus fuit qñ post suam benedictam mortem voluit deponi de cruce p man⁹ ioseph ab arimathia et nicodemū q de licentia pilati eum amouerūt de cruce. tunc beata virgo cuz maria magdalena et alijs erant in circūitu plorantes. Nam beata virgo osculabat oculos eius di. Oculi gloriosi q vidēt corda hominū et abscondita cordiū. Deinde aures di. O aures sacrate que audiūt melodias angeloz. Deinde nare di. O nare bñdicte q leuiunt odorem padyfi. Deinde ad faciem. O facies iocūda. que das angelis gloriā. Deinde vulnera lateris di. O porta gloriosa per quā habem⁹ ingressum in paradysum. O fideles christiani qui desiderat⁹ gaudium paradysi iam est porta apta quam fili⁹ meus

us vobis aperuit. Deinde manus di. O manus que formauerūt oia. Deinde pedes di. O pedes bñdicti qui sustinēt totū mūdū et mensurat gloriā paradysi. ¶ Tūc maria magdalena et alijs fideles appropinquant iesu festinantes p adorādo eum osculando. Et hoc repñtat in missa quā do dat pacem. et per modicū spaciū tenet corpus christi in manib⁹ ante cōmunionē. Tūc eni presbyter vel sacerdos si bonus est debet cogitare dolorem quē habebat beata virgo maria cuz tenebat iesum christum dñm nr̄m in gremio. et etiam dolorem marie magdalene et alioz iuxta corpus christi contemplando vulnera et plagas quas pro nobis sustinuit etc. ¶ Vicesimūquartū op⁹ fuit. qñ voluit vngi balsamo et myrra et inuolui in syndone mūda. deinde poni et includi in monumento. i. sepulchro nouo lapideo sine aliqua fractione. Et hoc repñtat in missa qñ videlicet sacerdos sumit corpus dñi nr̄i iesu christi. nam corpus psbyteri est monumentū nouū christi. Dico nouū qz in corpe psbyteri aut sacerdotis non debēt esse sordes vel macula pcti sicut i monumento iesu christi. vbi nōdum qsqz posit⁹ fuerat. sic debet esse nouū p pudicitia et castitatem. Et sicut monumentū erat lapideū et firmū. sic psbyter debet esse fortis et firmus i fide et bona vita. Et sicut corpus christi fuit inuolutū in syndone mūda. sic corpus psbyteri debet esse mūdum p castitatē qz intus habet reponi corpus christi. Et sicut corpus christi fuit balsamatū. sic corpus psbyteri debet esse plenū virtutib⁹. vt iusticia. pnia etc. ¶ Itē credere possum⁹ pie. licet text⁹ bible non dicat q beata virgo maria magdalena. et alijs fideles credētes qz christ⁹ resurgeret tertia die. collegerūt sanguinē q sparsus fuerat ad pedes crucis. et cū magno honore fuit positus i aliq vase mūdo et repositus in sepulchro cū corpore. Nam sciebat beata virgo maria q cū corpore tertia die resurgeret. ideo psbyl tāqz sepulchrum christi accipit sanguinē. O cor psbyteri tu es sepulchz christi sancti et p̄ciosius qz sepulchrum hierusalē. nam illud est lapideum et tu es ad imaginē dei et similitudinē. ¶ Itē corpus presbyteri vel sacerdotis est vinctum et consecratum et ideo magis sanctum etc. Itē in sepulchro fuit corpus christi mortuū sed in corpore sacerdotis viuū. Itē ibi fuit semel positum. h̄ autem totiens quotiens fumitur. Itē corpus christi non tetigit sepulchrum lapideum eo q fuit inuolutum lintheaminibus et tamen dicitur sanctum. q̄tomagis corpus presbyteri debet dici sanctum quia corpus christi nō in eo ponitur inuolutum. sed etc. O presbyter cogita bene de istis. Vicesimūquintū op⁹ fuit quando resurrexit de vita mortali ad vitā imortale. tūc reptū fuit monumentū aptū. Et repñtat i missa qñ plbz vadit d̄ medio altaris ad cornu et sigt q

Dñica secūda post octa. epiphaniē

illud corpus fuit mutatū de vita mortali ad im-
mortale. **I**te in altari oñdit publice calicē vacu-
um ad oñdendū q̄ monumentū fuerit reptū va-
cuū ⁊ apertū. **I**te dyaconus plicat corporalia ad
denotandū q̄ in sepulchro fuerūt repta linthea
mina plicata ⁊ inuoluta. **V**icesimū sextū op^o fu-
it apparitio q̄n post gloriosam resurrectionē ap-
paruit marie magdalene ⁊ discipulis. tñ pie cre-
dendū est q̄ primo apparuit beate virgini cum
sanctis ⁊ angelis. **C**ogitate q̄tam p̄solationē
habuit beata v̄go maria q̄n vidit filiū suū cū tā-
ta multitudīne sanctorū ⁊ sancti p̄s̄ reuenter
eam salutātes dixerūt. **R**egina celi letare de ce-
tero cessa flere. q̄ quē meruisti portare resurre-
xit sicut dixit. **E**t h̄ rep̄ntat p̄s̄yl̄ in missa q̄n die
cōmunionē que significat verba p̄solatoria que
beata virgo habuit cū filio suo. **V**icesimū septi-
mū opus fuit q̄n apparuit discipulis. stans i me-
dio eorū ⁊ dicēs. **P**ax vobis. **E**t rep̄ntat h̄ p̄s̄-
byter q̄n vertit se ad populū. dicēs **D**ñs vobis-
cum. **V**icesimū octauū opus fuit ad p̄dicandū
missio. q̄n voluit ascendere in celū vocauit apo-
stolos dicēs eis. **E**ūtes in mūdū vniuersum p̄-
dicare euāgeliū oī creature. q̄ crediderit ⁊ bapti-
zatus fuerit. salu^s erit. **M**at. xvij. ⁊ **M**at. xxvij.
Eūtes in mūdū vniuersum docete oēs gētes ba-
ptizantes eos in nomine patris ⁊ filii ⁊ s̄c̄i. **E**t hoc rep̄n-
tatur in missa q̄n p̄s̄yl̄ dicit. **I**te missa ē. q̄n di-
cat p̄lo. **I**te ad prandīū q̄ p̄fectū est sacrificiū
sicut christ^{us} dixit. **I**te in vniuersum mūdū. ita
sacerdos completo sacrificio dicit. **I**te r̄c̄. **V**ice-
simū nonū opus fuit papat^{is} institutio. q̄n p̄mis-
sum sancto petro ⁊ alijs ap̄l̄s̄ cōpleuit. ponēs eū
in possessiōe papat^{is} per ista v̄ba **J**oh. xxj. **P**a-
sce oues meas. tūc institut^{us} fuit papa. **E**tia^m alijs
dixit. **A**ccipite sp̄m̄ sanctū. q̄rū remisit pecca-
ta remittunt^{ur} eis. ⁊ q̄rū retinueritis retenta sunt
Joh. xx. **E**t hoc rep̄ntatur q̄n in fine misse p̄s̄-
byter se humiliat inclinādo ⁊ dicit. **P**laceat tibi
sancta trinitas r̄c̄. **T**ūc reddit gr̄as. osculādo
altare. ⁊ significat hūilitatē ⁊ m̄iaz infinitā qua
deus voluit se tñ hūiliare dādo hoīb^{us} tantam
p̄tatem. s̄. dimittēdi peccata q̄s̄ soli deo p̄uenit.
Quis enī p̄t̄ dimittere p̄ctā nisi solus de^{us}. ⁊ iō
p̄s̄yl̄ inclinat se ad denotandū q̄ anteq̄ de^{us} se
inclinasset vt esset hō. hoies nō habuerūt tantā
p̄tatem. deinde signat se ⁊ p̄lm̄ signo crucis ad de-
notandū absolutionē petōz. que fit virtute san-
cte crucis. **T**ricēsimū opus fuit in celū ascen-
sio. q̄n existēte m̄se sua cū ap̄l̄s̄ ⁊ alijs discipul^{is}
ascendit ad celos. ⁊ eleuatis manib^{us} b̄ndixit eis
Lu. vlti. **E**t hoc rep̄ntat in missa q̄n dat b̄ndi-
ctionē. vñ ex illo ecclesia duxit in p̄suetudinē
q̄ ep̄i in fine misse dent b̄ndictionē. ⁊ etia^m sacer-
dotes. **E**t q̄ christ^{us} postea ascēdit celū significa-
tur in hoc q̄ p̄s̄yl̄ reuertit^{ur} ad sacristiā vñ exi-
uit. **E**cce quō vita christi rep̄ntat^{ur} in missa solen-

ni. **I**ō dicit thema. **Q**uōcūq̄ dixerit vobis faci-
te. s̄. rep̄ntando in missa totam vitā christi ⁊ non
solum passionē. **E**t ideo bone gētes hoc facite i
meam cōmorationē. s̄. q̄ vos p̄s̄byteri deuote
celebret^{ur} memorādo vitam christi. ⁊ vos laici
deuote audiat^{is} nō loquēdo in missa nec appro-
pinquādo ad altare. sed tacite orādo. ita q̄ non
turbet^{is} alios astātes. **I**ō virgo maria dicebat
quōcūq̄ dixerit vobis facite. vos christiani qui
estis dilecti audite iudiciū p̄ris. s̄. missam vt sal-
ui sitis. iō missa vocat^{ur} iudiciū vt in maiori reue-
rentia habeat^{ur}. nam p̄s̄byteri debēt esse multū in-
flammati in isto sancto sacro. **E**tia^m p̄l̄s̄ cū magna
denotiōe ⁊ reuerētia debet audire missam ⁊ cō-
cordat^{ur} scriptura di. **J**udiciū p̄ris audite filij. i.
vos christiani. q̄ dei estis. s̄. **J**oh. iij. **V**idete q̄l̄
charitatē dedit nob^{is} de^{us} vt filij dei nolemur ⁊ si-
mus. ⁊ sic facite vt salui sitis **E**ccl̄. iij. **Q**uō nobis
p̄cedat omnipotēs deus. **A**men.

Dñica. ij. post octa. Epiphaniē. **S**ermo. j.

Ecute sunt eum
turbe multe. **M**at. viij. **I**n p̄nti ser-
mone intēdo declarare modos quibus
possum^{us} ire ad gloriā. **C**redo q̄ erit materia deo
acceptabilis ⁊ gr̄osa nobis vtilis ⁊ p̄ficua. **S**z
p̄mo salutē virgo maria gloriosa r̄c̄. **S**ecute
sunt eū r̄c̄. **P**ro hui^{us} verbi declaratiōe sciendū
q̄ est vna auctas que videt^{ur} esse s̄ the. **Q**uid est
hō vt seq̄ possit regez factorem suū **E**ccl̄. ij. **I**ta
q̄ videt^{ur} impossibile ipsum seq̄. **E**t dicit thema.
Secute sunt eū turbe multe. ⁊ p̄cordat^{ur} sic. **Q**uā
seq̄ christū p̄t̄ intelligi duplici^{ter}. s̄. p̄ equipantiam
⁊ p̄ similitudinē. **P**rimo mō impossibile ē ipsuz
seq̄. **Q**uā sicut stelle dicunt^{ur} seq̄ solem nō p̄ equi-
pantiam sed p̄ similitudinē ab oriente in occidē-
tem. **I**ta de christo q̄ dicit^{ur} sol in scriptura **M**a-
lach. vlti. dicit deus pater. vob^{is} timentibus no-
men meū oriet^{ur} sol iusticie. sol iusticie canit eccle-
sia. christ^{us} de^{us} noster. **E**t nos christiani dicimur
stelle **D**an. xij. **Q**ui ad iusticiā erudiūt multos
erunt quasi stelle in p̄petuas eternitates. sicut
enim stelle sequunt^{ur} solem non per equipantiaz
quia impossibile est sed per similitudinē. sic chris-
tiani dicuntur sequi christum. non per equipan-
tiam quia illud est impossibile. ⁊ sic intelligit^{ur} il-
la auctas. **Q**uis est homo r̄c̄. sed per similitudi-
nem seruando doctrinas suas ⁊ fidem catholi-
cam tenendo eius mandata ⁊ cauendo a pecca-
tis. **H**oc modo est necessariū sequi christuz. ⁊ iux-
ta hunc modum dicit thema. **S**ecute sunt euz
turbe multe. **E**t ideo iuxta motiūm thematis
oportet declarare quot modis ⁊ quibus debe-
mus ⁊ possumus sequi christum p̄ similitudinē.
Et inueni in sacra scriptura quattuor modos q̄
modo debemus sequi christū.

Primo sicut lumen resplendens.